

S. Sayısı : 162

Umumî nüfus sayımı hakkında kanun lâiyhası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (I/199)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar Dairesi
müdürlüğü
Sayn: 6/3375

26 - VI - 1939

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Umumî nüfus sayımı hakkında İstatistik umum müdürlüğünce hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetine 16 - VI - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başyekil
Dr. R. Saydam

1940 nüfus sayımı kanununun esbabı mucibesi

Bir memleketin en büyük kudret kaynağının nüfus olduğuna şüphe yoktur. İktisadî ve içtimai bakımdan alınacak her türlü tedbirlerde, nüfusun kemiyet ve keyfiyetçe bilinmesine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaçlar tesiriledir ki memleketimizde 1927 ve 1935 senelerinde umumî nüfus sayımları yapılmıştır.

Sureti umumiyyede bütün medenî memleketler 10 veya 5 senede bir defa ve (5) ve (0) ile biten senelerde nüfus sayımı yapmaktadırlar. Memleketimiz mütemadi ve seri bir inkişaf halinde bulunduğu, içtimai bünyemiz hemen her an değişiklikler gösterdiği için cemiyet hayatımızdaki inkişafı tanıyabilmek için beş senede bir sayım yaparak ve bu suretle nüfusun mikdar ve evsafındaki inkişafı tanımamız zarurî bulunmaktadır.

Lâiyhanın bütün hükümleri, ihtiyaca kifayeti ve isabeti geçen sayımda tecrübe ve tatbik suretile katği surette anlaşılan 1935 sayım kanununun aynı olup yalnız 8 nci maddeye, sayım işleri için seyahat edecek Umum müdürlük memurlarının yevmiyeleri hakkında yeni bir hüküm ilâve olunmuştur.

Bu hükmün saiki şudur :

Numarotaj ve sayım hazırlıklarını memleketin her tarafında, köylerde ve şehirlerde inceden incee kontrol etmeğe memur edilen memurlarımız hemen hiç bir yerde bir günden fazla kalamadıkları için yalnız seyahat yevmiyesi alabilmektedirler. Seyahat yevmiyelerinin de bunların umumî masraflarına kifayet etmediği muhakkaktır. Memurlarımızı bu vaziyette çalıştırmanın kendileri için tahammülleri fevkinde bir yük teşkil edeceğine kani bulunduğundan 4 - 10 ncu derecedeki memurlarımız için seyahat ve ikamet yevmiyelerinin Maliye müfettişleri hakkındaki (999) sayılı kanun veçhile tesviyesine aid bir hüküm konulmuştur. Bu hükümden istifade edecek memurların adedi (10) kişiyi müteceviz olmayıp neticeten masraf yekûnuna olacak tesir de pek cüzi olacaktır,

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye encümeni
Esas No. 1/199
Karar No. 23

30 - VI - 1939

Yüksek Reisliğe

Umumî nüfus sayımı hakkında İstatistik umum müdürlüğüne hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 19 - VI - 1939 tarihli kararile Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve Başvekâletin 26 haziran 1939 tarih ve 6/3372 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise takdim edilen ve 28 - VI - 1939 tarihinde Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası İstatistik umum müdürünün huzurile tedkik ve müzakere olundu.

Memleketimizin mütemadi ve seri bir inkişaf halinde bulunması, içtimaî bünyemizin her an değişiklikler göstermesi itibarile cemiyet hayatımızdaki inkişafı tanıyabilmek için beş senede bir sayım yaparak bu suretle nüfus mikdar ve evsafındaki inkişafı öğrenmemizin zarurî olduğu hakkındaki Hükmet esbabı mucibesi Encümenimizce de muvafık görülerek kanunun 3 neü maddesinde yapılan ufak bir değişiklikle kabul edildi.

Yüksek Reisliğe arz ve takdim olunur.

Dahiliye E. Reisi	Reis V.	Bu M. M.
Tekirdağ	Çoruh	Samsun
İmzada bulunmadı	Atıf Tüzün	M. Ali Yörüker
Kâtib		
Yozgad	Ankara	Bingöl
Z. Arkant	Fevzi Daldal	Necmeddin Sahir
Bursa	Bursa	Edirne
F. Güvendiren	F. Güleç	O. Şahinbaş
Erzurum	Erzurum	Giresun
Zeki Soydemir	N. Elgün	M. Akkaya
İzmir	Kars	Kayseri
M. R. Mimaroglu	E. Özoguz	N. Toker
Kayseri	Malatya	Mardin
A. Hilmi Kalaç	Emrullah Barkan	Edib Ergin
Tokad	Zonguldak	
Galib Pikel	İ. E. Bozkurt	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 84
Esas No. 1/199

3 - VII - 1939

Yüksek Reisliğe

Umumî nüfus sayımı hakkında olub Başvekâletin 26 - VI - 1939 tarih ve 6/3375 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Dahiliye encümeni mazbatasile birlikte Encümenimize havale edilmiş olmakla İstatistik umum müdürü hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Memlekette her beş senede bir tekrar edilmekte bulunan nüfus sayımının içtimaî bünyemizdeki inkişafı göstermesi itibarile ehemmiyeti ve lüzumu âşikâr bulunmaktadır. Lâyiha 1940 yılında bu sayımı tekrar etmek maksadile sevkedilmiş

olub1935 sayım kanununun hükümlerini aynen ihtiva etmekte bulunması ve bu kanunun ise ihtiyacı temine yeter bulunması itibarile Encümenimizce de esas itibarile kabul edilmiştir.

Yapılan müzakere neticesinde 4 neü maddeden talimatname kaydı kaldırılmıştır. Bu iş için İstatistik umum müdürlüğüne bütün kaza merkezlerine kadar taşraya gönderilmekte olan memurların işin mahiyet, ehemmiyet ve hususiyetine binaen teşviklerine medar olmak üzere kendilerine munzam bir para verilmesi maksadile 8 neü maddenin ihzar edildiği anlaşılmiş ve ancak mü-

fettiş unvanını haiz olmayanlara mezkûr madde-
de yazılı kanunun teşmili uygun görülmemiş ol-
duğundan maksadı temin için bu gibi müstesna
hallerde kanunen teeviz edilmiş bazı emsallerine
kıyasen bunlara da memuriyet derecelerine göre
bir ve iki aylıklarını geçmemek üzere hizmetlerle
mütenasib birer ikramiye verilmesi ciheti muvafık
görülmüş ve madde bunu temin edecek şekilde
yazılmıştır.

Diğer maddeleri Dahiliye encümeni tadili da-
iresinde aynen kabul edilmek ve arzedilen deği-
şiklikleri de ihtiva etmek üzere yeniden hazırla-
nan kanun lâyihası Umumî Heyetin tasvibine ar-

zedilmek üzere yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	R. V.	M. M.
Isparta	Kayseri	Trabzon
<i>Mükerrem Ünsal</i>	<i>F. Baysal</i>	<i>Sırrı Day</i>
Kâtib		
İstanbul	Çanakkale	Kastamonu
<i>F. Öymen</i>	<i>R. Bulayırılı</i>	<i>T. Çoşkan</i>
Kırklareli	Konya	Mardin
<i>Ş. Ödül</i>	<i>R. Türel</i>	<i>R. Erten</i>
Muş	Seyhan	Yozgad
<i>Ş. Ataman</i>	<i>N. Eldeniz</i>	<i>A. Sungur</i>
Malatya		Maraş
<i>M. Öker</i>		<i>N. Bozdoğan</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Umumî nüfus sayımı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1940 senesinde Türkiye Cümhuriyetinde umumî nüfus sayımı yapılacaktır.

MADDE 2 — Nüfus sayımı ameliyesi, İcra Vekilleri Heyeti kararile memleketin zirai, smai Ticarî faaliyeti hakkında malûmat cemine de teşmil olunabilir.

MADDE 3 — 1939 senesinde nüfus sayımı tahsisatından tecrübe sayımları icrasına İstatistik umum müdürlüğü mezundur.

MADDE 4 — Halkın cevap vermeğe mecbur olacakları suallerle, binalara numara konulması gibi nüfus sayımının neticesini temine matuf bütün tedbirler İstatistik umum müdürlüğü ile Dahiliye vekâletince tesbit ve talimatnamelerle tayin olunur.

MADDE 5 — Nüfus sayımı işini yapmak üzere memlekette okur, yazar her şahıs, vali, kaymakam ve nahiye müdürleri tarafından kendilerine verilecek sayım ve kontrol memurluğu vazifesini kabule ve gösterilecek usuller dairesinde bu işi yapmağa mecburdurlar.

Sayım işlerinin temini için icab ederse bir haftayı geçmemek üzere mektebler tadil olunabilir.

Memleketin asayiş ve inzibat işleriyle adli takibatın yapılabilmesi ve sıhhi ve umumî hizmetlerle yüksek iktisadî işlerin bozulmaması için nüfus sayımı memurluğundan istisnası icab eden hâkim, memur ve sair eşhas İcra Vekilleri Heyetinin kararlaştıracağı esaslar dairesinde valiler tarafından tesbit ve tayin olunur.

MADDE 6 — Sayım memurluğu vazifesini makbul bir mazerete müstenid olmıyarak kabul etmeyenlerle sayım işleri hakkındaki talimatname hükmüne mugayir harekette bulunanlardan (5) liradan (25) liraya kadar ve sayım memurluğuna tayin olunanların bu vazifeyi kabul etmelerine mâni olanlardan (10) liradan (50) liraya kadar hafif para cezası alınır. Bu cezalar sayım yapılan yerin en büyük mülkiye memurları tarafından tertib olunur.

Bu cezalar aleyhine itiraz ve temyiz olunmaz.

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Umumî nüfus sayımı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul

MADDE 2 — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul

MADDE 3 — 1939 senesinde nüfus sayımı tahsisatından tecrübe sayımları yapılabilir.

MADDE 4 — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul

MADDE 5 — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul

MADDE 6 — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Umumî nüfus sayıma hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükûmetin 1 nci maddesi aynen

MADDE 2 — Hükûmetin 2 nci maddesi aynen

MADDE 3 — Dahiliye encümeninin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 4 — Halkın cevap vermeğe mecbur olacakları suallerle binalara numara konulması gibi nüfus sayımının neticesini temine matuf bütün tedbirler ve esaslar İstatistik umum müdürlüğü ile Dahiliye vekâletince tesbit ve tayin olunur.

MADDE 5 — Hükûmetin 5 nci maddesi aynen

MADDE 6 — Hükûmetin 6 ncı maddesi aynen

Hü.

MADDE 7 — 6 nci madde mucibince tertib edilen para cezasını vermeyenler hakkında en büyük mülkiye memurları tarafından Cumhuriyet müddeiumumiliğine yazılacak müzekkere üzerine sulh mahkemelerince, ceza görenlerin kendileri celbedilmeksizin, her bir lira için bir gün hapsedilmelerine karar verilir.

Hapis müddeti bir ayı geçemez ve bu kararlar temyize tâbi değildir. Hapsin infazında Türk ceza kanununun (19) ncu maddesi tatbik olunur.

MADDE 8 — Nüfus sayımı tahsisatı İstatistik umum müdürlüğü bütçesine konur.

Bu tahsisatın tevzi ve sarfı ve icabında muvazaf memurlara da ücret veya masarifi zaruriye olarak itası Umum müdürlüğe aiddir.

4 - 10 ncu derecelerdeki Umum müdürlük memurlarının numarotaj ve sayım işleri münasebetile yapacakları seyahatlarda, ikamet ve sayahat yevmiyeleri (999) sayılı kanunla verilir.

MADDE 9 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 10 — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

19 - VI - 1939

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>		<i>N. Tınaz</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Faîk Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>H. Çakır</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mu. Mü. V.		Ti. V.
<i>A. Çetinkaya</i>		<i>C. Erçin</i>

Da. E.

MADDE 7 — Hükûmetin 7 nci maddesi aynen kabul

MADDE 8 — Hükûmetin 8 nci maddesi aynen kabul

MADDE 9 — Hükûmetin 9 ncu maddesi aynen kabul

MADDE 10 — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen kabul

B. E.

MADDE 7 — Hükûmetin 7 nci maddesi aynen

MADDE 8 — Nüfus sayımı tahsisatı İstatistik umum müdürlüğü bütçesine konur. Bu tahsisatın tevzi ve sarfı ve icabında muvazzaflı memurlara da ücret veya zarurî masraf olarak itası umum müdürlüğe aittir.

4 - 10 ncu derecelerdeki umum müdürlük memurlarından olup numarotaj ve sayım işleri münasebetile hariçte vazife alacaklardan 10 ve 9 ncu derecedekilere ikişer ve daha yüksek derecedeki memurlara birer maaşın tutarını geçmemek üzere İcra Vekilleri Heyeti kararile ikramiye verilebilir.

MADDE 9 — Hükûmetin 9 ncu maddesi aynen

MADDE 10 — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen

